

Rajgradzkie ECHA

* ROK IX * NR 9 (103) * WRZESIEŃ 1998 * CENA 1 zł * ISSN 1427-9037 *

Dradzy Czytelnicy!

Otrzymujecie do rąk ostatni numer "Rajgradzkich Echi" - jaki ukaze się przed wyborami samorządowymi w dniu 11 października br. Jest to szczególne wydanie zawierające szereg tematów i propozycji związanych z tak ważnym wydarzeniem dla naszej lokalnej wspólnoty jakimi są wybory przedstawicieli do wszystkich trzech szczebli samorządowych. Najbliższe są nam sprawy dotyczące naszej gminy. Wszyscy widzimy jak wiele jest do zrobienia w naszych wsiach i miasteczku. Od przyszłych radnych zależy postęp we wszystkich dziedzinach naszego życia i dalszy rozwój naszej Małej Ojczyzny.

Na czas wyborów powstają liczne grupy i partie, które uaktywniają się tylko w celu przejęcia władzy w naszej gminie. Nie wiercie pustym słowom i sloganom. Jedyną realną siłą działającą od lat na terenie gminy i grupującą szereg społeczników jest Towarzystwo Miłośników Rajgródu.

Dradzy Wyborcy!

Bardzo Was proszę o masowy udział w wyborach. Wszystkich mieszkańców gminy Rajgród, przyjaciół i znajomych, krewnych i kuzynów - proszę o oddanie swych głosów na kandydatów Towarzystwa Miłośników Rajgródu.

JANUSZ SOBOLEWSKI

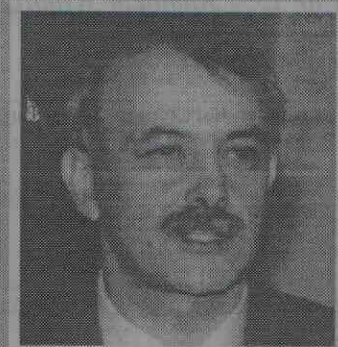

**Kongres Regionalnych
Towarzystw Kultury
w Radomiu**

W NUMERZE:

PARAFIALNE DOŻYŃKI
LISTY KANDYDATÓW
NA RADNYCH

*podziękowania dla czytelników
"Rajgradzkich Echi" -
- Joanna Wsule-Narowska*

**„RAJGRODZKIE
ECHA”
w gabinecie Premiera**

WIEŚCI Z GRODU RAJ

KANDYDACI DO RADY MIEJSKIEJ W RAJGRODZIE

I. W okręgu wyborczym nr 1 obejmującym 4 mandaty zarejestrowano 8 list kandydatów.

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

Lp.	Nazwisko i imiona	Wiek	Miejsce zamieszkania
1.	Rutkowski Janusz	lat 48	Rajgród
2.	Batura Leon	lat 50	Rajgród
3.	Darkowski Jacek Robert	lat 29	Rajgród

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1.	Kalinowski Lucjan	lat 63	Rajgród
2.	Jankowski Zdzisław	lat 42	Rajgród
3.	Grygo Piotr	lat 40	Rajgród
4.	Cebeliński Lech	lat 37	Rajgród

Lista nr 10 – Zarządu Towarzystwa Miłośników Rajgrodu

1.	Fliszewska Maria	lat 34	Rajgród
2.	Leończyk Dariusz	lat 35	Rajgród
3.	Sobolewski Janusz	lat 39	Rajgród
4.	Truskowski Jan Krzysztof	lat 44	Rajgród

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1.	Zabielski Ryszard	lat 44	Rajgród
2.	Kostrzewski Wojciech	lat 40	Rajgród
3.	Golubiewski Kazimierz Marek	lat 50	Rajgród
4.	Piotrowski Jan	lat 50	Rajgród

Lista nr 12 – Komitetu Wyborczego „Raj”

1.	Dobrzycki Lech	lat 48	Rajgród
----	----------------	--------	---------

Lista nr 13 – Komitetu Wyborczego „Ryzykownych”

1.	Jaworowski Ireneusz	lat 47	Rajgród
----	---------------------	--------	---------

Lista nr 14 – Komitetu Wyborczego Rady Osiedla Nr 2

1.	Kuczyński Jarosław	lat 32	Rajgród
----	--------------------	--------	---------

Lista nr 15 – Komitetu Wyborczego Walentyny Sieńko

1.	Sieńko Walentyna	lat 59	Rajgród
----	------------------	--------	---------

II. W okręgu wyborczym nr 2 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1.	Grajewski Andrzej	lat 39	Rajgród
----	-------------------	--------	---------

Lista nr 10 – Zarządu Towarzystwa Miłośników Rajgrodu

1.	Poniatowski Zbigniew Piotr	lat 35	Tama
----	----------------------------	--------	------

III. W okręgu wyborczym nr 3 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 4 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1.	Kopyciński Krzysztof	lat 40	Wojdy
----	----------------------	--------	-------

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1.	Zieja Ryszard	lat 33	Rajgród
----	---------------	--------	---------

Lista nr 10 – Zarządu Towarzystwa Miłośników Rajgrodu

1.	Noruk Bogdan Henryk	lat 49	Rybczyzna
----	---------------------	--------	-----------

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1.	Zaleskiewicz Edward	lat 65	Wojdy
----	---------------------	--------	-------

IV. W okręgu wyborczym nr 4 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 3 listy kandydatów

Lista nr 7 – Komitetu Wyborczego „Zorza”

1.	Muczyński Mariusz	lat 21	Orzechówka
----	-------------------	--------	------------

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1.	Markowski Jarosław	lat 34	Kuligi
----	--------------------	--------	--------

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1.	Kujkowski Stanisław	lat 41	Kuligi
----	---------------------	--------	--------

V. W okręgu wyborczym nr 5 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 3 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1.	Zemelka Jerzy	lat 45	Woźnawieś
----	---------------	--------	-----------

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1.	Dobrydnio Bogdan	lat 33	Woźnawieś
----	------------------	--------	-----------

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1.	Masłowski Antoni	lat 42	Woźnawieś
----	------------------	--------	-----------

VI. W okręgu wyborczym nr 6 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 7 – Komitetu Wyborczego „Zorza”

1.	Muczyński Jan	lat 52	Orzechówka
----	---------------	--------	------------

Lista nr 12 – Zarządu OSP w Woźnejwsi

1.	Jasiński Jan	lat 52	Woźnawieś
----	--------------	--------	-----------

VII. W okręgu wyborczym nr 7 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 3 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Bukowski Jerzy lat 52 Belda

Lista nr 10 – Zarządu Towarzystwa Miłośników Rajgrodu

1. Poniatowski Marek lat 25 Belda

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Doliwa Zdzisław lat 47 Belda

VIII. W okręgu wyborczym nr 8 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1. Pieńczykowski Czesław lat 40 Łazarze

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Godlewski Leszek lat 49 Turczyn

IX. W okręgu wyborczym nr 9 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Łazowski Andrzej lat 33 Skrodzkie

Lista nr 10 – Zarządu Towarzystwa Miłośników Rajgrodu

1. Zimińska Helena lat 36 Kosiły

X. W okręgu wyborczym nr 10 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 3 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Mścichowski Zdzisław lat 21 Stoczek

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1. Karwowski Czesław lat 49 Kozłówka

Lista nr 12 – Komitetu Wyborczego Anny Rutkowskiej

1. Rutkowska Anna lat 28 Tama

XI. W okręgu wyborczym nr 11 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Ziuzia Stanisław lat 61 Biebrza

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Matysiak Henryk lat 43 Biebrza

XII. W okręgu wyborczym nr 12 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 3 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Wiśniewski Ryszard lat 49 Pieńczykówek

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1. Koniecko Zbigniew lat 39 Pieńczykowo

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Bujnowski Bogdan lat 40 Solki

XIII. W okręgu wyborczym nr 13 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1. Pieńczykowski Kazimierz Edward Lat 42 Kołaki

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Karwowski Krzysztof lat 58 Karwowo

XIV. W okręgu wyborczym nr 14 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 4 listy kandydatów

Lista nr 8 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Rusiniak Adela lat 46 Rydzewo

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1. Machul Zdzisław lat 40 Rydzewo

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Pieńczykowski Jerzy lat 45 Rydzewo

Lista nr 12 – Zarządu OSP w Rydzewie

1. Jankowski Henryk lat 64 Rydzewo

XIV. W okręgu wyborczym nr 15 obejmującym 1 mandat zarejestrowano 2 listy kandydatów

Lista nr 9 – Prawicy Samorządowej Miasta i Gminy Rajgród

1. Sulewski Sylwester lat 33 Miecze

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Kolenda Zbigniew lat 36 Miecze

W wyborach samorządowych w dniu 11 października 1998 r. wybieramy radnych do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich.

Uprawnieni do głosowania mieszkańcy okręgu nr 1, czyli miasta Rajgród rozumianego łącznie z Podliszewem, Koloniami, Podchoinka-

mi, Opertowem, Zabrodem i Okoniówkiem, przy nazwisku czterech kandydatów do Rady Miejskiej

JAK GŁOSUJEMY?

w Rajgrodzie stawiają znak "X". Natomiast wybierają, czyli taki sam znak stawiają przy jednej osobie

kandydującej do rady powiatu i tak samo jeden znak "x" przy nazwisku kandydata do sejmiku wojewódzkiego.

Mieszkańcy pozostałych okręgów w naszej gminie (wszystkich okręgów wiejskich) wybierają wyłącznie po jednym kandydacie do rady gminy, powiatu i sejmiku.

KANDYDACI DO RADY POWIATU W GRAJEWIE

W okręgu wyborczym nr 3 (teren gminy Rajgród) zarejestrowano 7 list kandydatów:

Lista nr 2 – Akcji Wyborczej Solidarność

1. Szczepański Ireneusz
2. Tarnacki Zygmunt
3. Wierzbicki Mirosław
4. Dąbrowski Zdzisław
5. Bukrajewski Eugeniusz Bogusław

Lista nr 7 – Komitetu Wyborczego "Przyszłość"

1. Mroziewska Elżbieta Anna
2. Rejkiewicz Bronisław
3. Mikulski Czesław
4. Jabłoński Sylwester

Lista nr 9 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Giształowicz Mieczysław
2. Mądrzak Marek
3. Chylińska Elżbieta

Lista nr 10 – Prawicy Samorządowej

1. Olszewski Jan
2. Kulesza Wojciech
3. Grudziński Ryszard
4. Stankiewicz Marian
5. Santorowski Paweł
6. Zmijewski Zygmunt Ryszard

Lista nr 11 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KPEiR

1. Dziądziak Zygmunt

2. Kossakowski Stanisław
3. Gajdziński Wiesław
4. Chrzanowski Sławomir Franciszek

Lista nr 12 – Komitetu Wyborczego "Razem"

1. Jankowska Barbara
2. Więckowski Wojciech
3. Krzyżewski Tadeusz
4. Szymanowska Gabriela
5. Supiński Krzysztof

Lista nr 13 – Niezależnego Komitetu Wyborczego w Grajewie

1. Łapszys Piotr Paweł
2. Kalski Marek Henryk
3. Mikulski Andrzej

Z tego okręgu wybranych zostanie 3 radnych.

KANDYDACI DO SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

W okręgu wyborczym nr 7 obejmującym powiaty: grajewski, kolneński, moniecki, o liczbie radnych 5, zarejestrowano następujące listy kandydatów:

Lista nr 1 – Sojuszu Lewicy Demokratycznej

1. Szymański Janusz Henryk
2. Zdancewicz Zenon
3. Średnicki Franciszek
4. Szozda Aleksander Grzegorz
5. Piechociński Zenon Czesław
6. Bobko Janusz Antoni

Lista nr 2 – Akcji Wyborczej Solidarność

1. Mozolewski Józef
2. Kozikowski Andrzej Piotr
3. Pietruszko Sławomir
4. Gwiazdowski Kazimierz
5. Formejster Eugeniusz
6. Stachurski Bogdan
7. Mieczkowski Ireneusz
8. Kramkowska Marianna Anna

Lista nr 3 – Unii Wolności

1. Strzelczyk Jan
2. Będkowski Maciej Henryk

3. Czajkowski Antoni
4. Maślińska Halina Irena
5. Trzankowski Jerzy

Lista nr 4 – Przymierza Społecznego PSL-UP-KOEiR

1. Bagiński Mieczysław
2. Komenda Edward
3. Jurski Antoni
4. Bylica Marianna
5. Namiotko Stanisław
6. Skrodzki Czesław

Lista nr 6 – "Rodziny Polskiej"

1. Kryspin Maria
2. Kamińska Jadwiga
3. Leszczkowski Sławomir Marian
4. Szymaniuk Czesław
5. Wasilewski Marek

ODPOWIEDŹ ZARZĄDU MIASTA

Przypominamy, że w poprzednim numerze "RE" drukowaliśmy protest komitetu wyborczego Zarządu Towarzystwa Miłośników Rajgrodu dotyczący podziału gminy Rajgród na okręgi. Już po kilku dniach przyszła odpowiedź od Wojewódzkiego Komisarza Wyborczego przyznająca rację Zarządowi TMR, ale z jednoczesnym wskazaniem, że podział taki jest w wyłącznej kompetencji Zarządu Miasta.

Zarząd Miasta również przyznał, że udział gminy na okręgi wyborcze został dokonany z naruszeniem proporcji mieszkańców przypadających na jeden mandat w Rajgrodzie a w stosunku do pozostałych okręgów, ale ze względu na kalendarz wyborczy – nie jest technicznie możliwe dokonanie nowego podziału. Zapewniono, że zostanie to wzięte pod uwagę przy następnych wyborach.

Łatwo decydować na przyszłość i w dodatku za kogoś.

* PRZEDWYBORCZE SPEKULACJE *

Już po zarejestrowaniu list kandydatów możemy stwierdzić, że wybory „ruszyły” naszym lokalnym społeczeństwem. Oto kilka liczb charakteryzujących naszą gminę: w skali gminy mamy 56 kandydatów ubiegających się o 18 mandatów. Najwięcej kandydatów wystawił komitet o nazwie „Prawica Samorządowa Miasta i Gminy Rajgród” – 14. Dalej miejsca zajmują: Przymierze Społeczne PSL-UP-KPEiR – 13 kandydatów, Sojusz Lewicy Demokratycznej – 12 kandydatów i Towarzystwo Miłośników Rajgrodu – 8. Inne komitety są jednoosobowe, z wyjątkiem Komitetu Wyborczego „Zorza” – 2 kandydatów.

W okręgu nr 1 (miasto Rajgród) zarejestrowano 19 kandydatów, którzy ubiegają się o cztery miejsca

PARAFIALNE DOŻYNKI

W dniu 8 września przypada uroczystość Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Parafia rajgrodzka jest pod wezwaniem Narodzenia NMP, przynajmniej od 1519 r., co zapisane zostało w nowym akcie fundacyjnym nadanym przez księcia Mikołaja Radziwiłła. Odpusty w tym dniu mają więc charakter tytułarny.

Tegoroczne uroczystości odpustowe wraz z parafialnymi dożynkami odbyły się w niedzielę, 6 września. Przed sumą wykonany został śpiew chóralny z udziałem na głosy w wykonaniu: p. Wiesławy Zimińskiej, ks. Dariusza Brozio, p. Stanisława Kowalewskiego, p. Leona Cz-

erwionka i p. Wiesława Gajdzińskiego. To właśnie w ich mistrzowskim wykonaniu okolicznościowy Akatyst wypełnił świątynię doniosłym brzmieniem. Podczas uroczystej sumy homilii wygłosił ks. Ireneusz Borawski – wiceoficjał Sądu Biskupiego w Łomży. Poświęcone też zostały wieńce dożynkowe, które każdego roku rolnicy z poszczególnych wsi pieczołowicie wykonują i przynoszą do świątyni jako wyraz całorocznego trudu. Ten prastary obyczaj symbolizuje kończący się rok pracy w polu i jest symbolem zebranych plonów, zarazem dziękczynieniem Bogu

Najwyższemu za błogosławieństwo w pracy i zbiorach. W tym roku swoje wieńce wykonały i uczestniczyły we Mszy Świętej odpustowej następujące wsie: Woźnawieś, Reszki, Łabętnik, Pomiany,

Rybczyzna i Barszcze. Wyróżnienie otrzymał wieńiec z Rybczyzny i właśnie on wraz z przedstawicielami tej wsi reprezentował parafię Rajgród na diecezjalnych dożynkach w Piszcu, które odbyły się w niedzielę, 13 września.

Podczas diecezjalnych dożynek w Piszcu, które były jednocześnie ostatnimi dożynkami wojewódzkimi (województwa suwalskiego) Biskup Elcki, ks. dr Wojciech Ziemba powiedział, że zawód rolnika, jak żaden inny, jest w tak specyficzny sposób związany z ziemią. W konkursie wieńców I nagrodę (300 zł od wojewody oraz puchar i album o Janie Pawle II od biskupa) otrzymali przedstawiciele parafii Rutka Tartak. J.S.

BIERMOWANIE

W dniu 28 września 1998 r. w parafii Rajgród grupa dziewcząt i chłopców otrzymała Sakrament Bierzmowania, z rąk ks. bp. Wojciecha Ziembki. Na wstępie uroczystości Pasterza Diecezji Elckiej powitał ks. dziekan kanonik Hieronim Mojżuk, następnie dzieci i rodzice. Przedstawicielami bierzmowanych, którzy witali biskupa, byli: Sylwia Toczyłowska i Rafał Kurzac. W imieniu rodziców powitanie wygłosił p. Zygmunt Tarnacki, który powiedział m. in:

“... My, rodzice, zwracamy się do Ciebie, Czcigodny Ojczy, o udzielenie naszym dzieciom Sakramentu Bierzmowania. (...) obiecujemy ciągle dawać dobry przykład gorliwej wiary i godziwego życia naszym dzieciom”.

Nawiązując do darów wylania Ducha Świętego Biskup Elcki dał przykład nowo otwartych seminariów duchownych w Wilnie i Grodnie, gdzie był obecny. Jeszcze przed kilku laty, będąc w tych mistach, nikt nie wyobrażał, że tak szybko nastąpi przemi-

ana za sprawą Ducha Świętego.

Na zakończenie Biskup Ziembki złożył życzenia imieninowe ks. Wacławowi Izbickiemu i ks. Hieronimowi Mojżukowi. Redakcja “RE” i Zarząd TMR składają najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności i pełni łask Bożych księżom proboszczom: Wacławowi Izbickiemu i Hieronimowi Mojżukowi dzięki którym “Rajgrodzkie Echa” mogą być rozprowadzane w kościele w Prusce i w Rajgrodzie. Z.T.

* PRZEDWYBORCZE SPEKULACJE * PRZEDWYBORCZE SPEKULACJE *

w przyszłej Radzie. Tak więc średnio o jeden mandat ubiega się prawie 5 kandydatów.

Jasne jest dla wszystkich, że każdy komitet z tych czterech największych liczy na wygranie wyborów i posadowienie w nowej Radzie Miejskiej jak największej liczby własnych radnych. “Przepchanie” 8 lub 9 swoich kandydatów daje podstawę do stwierdzenia, że można będzie wybrać “swego” przewodniczącego Rady i następnie burmistrza. Z list kandydatów PSL, SLD czy Prawicy Samorządowej do rady powiatu należy upatrywać przyszłego burmistrza Rajgrodu. Innym słowy: jeżeli wybory gminne wygra Przymierze Społeczne – to burmistrem zostanie p. Zygmunt Dziadziak, jeżeli wybory gminne wygra Prawica Samorządowa – to burmistrem zostanie p. Jan Olszewski lub p. Ry-

szard Grudziński, jeżeli wybory wygra SLD – to fotel burmistrza przypadnie p. Mieczysławowi Gisztarowiczowi lub p. Januszowi Rutkowskiemu. Należy jeszcze hipotetycznie założyć, że w przypadku wygrania wyborów gminnych przez TMR – burmistrem Rajgrodu zostanie osoba, która przez nikogo nie jest brana pod uwagę. Powyżej przedstawione zostały warianty optymistyczne dla każdego z największych komitetów wyborczych. Realnie rzecz biorąc najprawdopodobniej dojdzie do małych koalicji i tylko połączonymi siłami dwóch, a może trzech komitetów da się wybrać “swego” burmistrza.

Kto będzie burmistrem Rajgrodu? – zależy to wyłącznie od Państwa wyboru. Jakich będziemy mieli radnych – takiego i burmistrza.

J.S.

Akcja Wyborcza Solidarność jest i będzie wierna programowi dla wsi i rolnictwa. Opozycja, która teraz krytykuje, zapomniała, iż przez cztery lata doprowadziła do sytuacji, jaką mamy obecnie. Przed każdymi wyborami SLD-PSL "wyrzucała" pewne środki, które miały zmienić sytuację na wsi. Niestety nie zawsze trafiały one do tych, do których powinny trafić! Często były marnotrawione. AWS będzie dążyć do zmiany sytuacji na wsi, ale myśląc o wszystkich ludziach tam żyjących. Wsi polskiej nie można już dłużej oszukiwać doraźnymi działaniami. Istnieje konieczność podjęcia realizacji działań, które zmienią sytuację na lepszą na zawsze.

Przed wejściem do Sejmu nie sądziłem, że sytuacja polskiego rolnictwa jest tak bardzo trudna.

Obecne problemy to 1,7 mln bezrobotnych na wsi, zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw rolniczych, słaba infrastruktura typu wodociąg, telefon, drogi, nie mówiąc o kanalizacji i oczyszczalniach ścieków. Wielkim problemem jest brak ludzi wykształconych na wsi.

Polski rynek zasypany został zbożem z zagranicy na skutek zawarcia złych umów z CEFTA w 1995 r.

Te wszystkie problemy sprawiają, iż wieś ubożeje, dochody rolników spadają. Młodzież nie chce pozostawać na wsi, a często wstydzi się swego rolniczego pochodzenia. Rolnicy i mieszkańcy wsi nie widzą korzystnych perspektyw. Oczywiście, jest duża grupa gospodarstw, które z powodzeniem mogą konkurować

z rolnictwem Unii Europejskiej i nie obawiają się przyszłości.

Niewątpliwie obecna sytuacja musi zostać zmieniona na lepszą.

W kwietniu tego roku parlament przyjął opracowaną przez obecny rząd "średniookresową strategię rozwoju wsi i rolnictwa", której głównymi założeniami są:

- 1) Poprawa sytuacji dochodowej rolników,
- 2) Zwiększenie konkurencyjności polskich produktów na rynkach krajowych i zagranicznych,
- 3) Poprawa warunków życia i pracy mieszkańców wsi,
- 4) Przygotowanie do integracji z Unią Europejską.

PERSPEKTYWY POLSKIEGO ROLNICTWA

Są to bardzo ambitne cele i aby mogły być zrealizowane, potrzebna jest akceptacja całego społeczeństwa. Ze względu na fakt, iż gruntownych reform nie podejmowano od wielu lat. Teraz trzeba może dwudziestu, a nawet trzydziestu lat, aby zrównać poziom życia mieszkańców wsi i miast. Nie da się przeprowadzić zmian na wsi bez oddzielenia sfery socjalnej od produkcyjnej. Dla części rolników, z tych najmniejszych gospodarstw, trzeba pomóc, umożliwiając im np.: wcześniejsze przejście na emeryturę czy zyskać korzystną pracę. Proponowane zmiany to:

- 1) Możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę tych rolników, którzy nie będą mogli bądź nie będą chcieli prowadzić gospo-

darstwa,

2) Wprowadzenie zwolnień podatkowych, dla tych rolników, którzy zechcą tworzyć miejsca pracy na wsi poza rolnictwem (proponuje się nawet pięcioletnie zwolnienia z podatku),

3) Preferencje i pomoc państwa dla tworzących się grup producenckich,

4) Poszerzenie puli kredytów inwestycyjnych dla rolników,

5) Pozyskanie środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej,

6) Wprowadzenie podatku VAT dla rolników, gdyż obecnie rolnicy płacą VAT, a nie mogą go odzyskiwać.

Aby można było oczekiwać sukcesu, musi nastąpić ciągłość zaakceptowanych wyborów. Prawdopodobnie rządy i koalicje będą się zmieniać lecz jeżeli nie będą realizować raz

przyjętych kierunków zmian, to wieś nigdy nie podźwignie się z kolan. Politycy powinni zrozumieć, iż dłużej wsi nie można oszukiwać, obiecując szybki sukces. Sukces można osiągnąć za lat 20 czy 30, ale tylko wtedy, gdy szeroko rozumiana reprezentacja polityczna społeczeństwa będzie dążyć do tych samych słuszných celów, robiąc to uczciwie. Jeżeli ktoś chce mówić rolnikom i wsi polskiej, że rozwiąże ich problemy w czasie jednego roku lub dwóch, po prostu kłamie. Prawdopodobnie nasze dzieci, a na pewno wnuki będą mogły skorzystać z naszej pracy. Pod warunkiem, że będziemy pracować wspólnie - uczciwie i mądrze.

POSEŁ ZIEMI ŁOMŻYŃSKIEJ
MAREK KACZYŃSKI

PROGRAM WYBORCZY AWS DLA POWIATU GRAJEWSKIEGO

Będziemy dążyć do:

I. Tworzenia odpowiedzialnego samorządu oraz sprawnej i przyjaznej administracji:

* reprezentowanie interesów mieszkańców po-

wiatu w urzędach

* dyspozycyjność radnych wobec wyborców

* jawność zarobków Zarządu Powiatu

* wspieranie i wykorzystywanie inicjatyw społecznych

cznych

* wprowadzanie kompleksowej, przyjaznej obsługi obywateli w urzędach

Będziemy dążyć do:

II. Wzrostu bezpie-

czeństwa publicznego i ograniczenia społecznych następstw bezrobocia:

* rozwój bezpieczeństwa na drogach powiatowych

cd na str. 7

PROGRAM WYBORCZY AWS DLA POWIATU GRAJEWSKIEGO

wych poprzez lepsze ich oznakowanie

* uporządkowanie spraw własności gruntów w pasach drogowych

* porządkowanie zarządzenia i odwodnienia dróg

* poprawa stanu nawierzchni dróg

* ograniczenie ruchu ciężkich samochodów przez miasta: Grajewo, Rajgród, Szczuczyn

* starania o budowy obwodnic

* przebudowa istniejących skrzyżowań dróg, lepsze ich oznakowanie

* wzrost bezpieczeństwa na obszarze powiatu grajewskiego poprzez zwiększenie liczby policyjnych patroli samochodowych

* dbać o wyposażenie straży pożarnej i innych służb w dobrej jakości sprzęt ratowniczy

* ograniczenie rozmiarów bezrobocia przez tworzenie nowych miejsc pracy i jasną politykę informacyjną odpowiednich urzędów

Będziemy dążyć do:

III. Rozwoju gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i usług publicznych:

* współdziałanie samorządów terytorialnych w budowie oczyszczalni ścieków i kolektorów ścieków kanalizacyjnych

* współdziałanie samorządów w budowie wysypisk odpadów komunalnych i rozmieszczeniu kontenerów na

odpady stałe

* rozbudowa sieci komunikacyjnej łączącej miasto Grajewo z gminami i wsiami (dowóz uczniów do szkół)

* budowa systemu wodociągowego opartego na systemie studni głębinowych i hydroforni

* wspieranie inicjatyw gminnych w zakresie rozwoju sieci handlowej i usług socjalno-bytowych

* koordynacja działań różnych służb ochrony środowiska

* współdziałanie jednostek samorządu terytorialnego w dziedzinie oświaty, ochrony zdrowia i pomocy społecznej

* współdziałanie samorządu powiatowego z sektorem prywatnym

Będziemy dążyć do:

IV. Rozwoju gospodarczego powiatu:

* wspieranie rozwoju zakładów przemysłowych już istniejących

* wspomaganie na terenie powiatu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości poprzez wykorzystywanie narzędzi podatkowych, lokalizacyjnych, czynszowych i innych

* promowanie produkcji przemysłu rolno-spożywczego (targi, wystawy powiatowe)

* pomoc przy tworzeniu gospodarstw agroturystycznych

* promowanie postępu agrotechnicznego na wsi

* tworzenie na obszarze powiatu montowni zakładu utylizacji odpadów i pracy chronionej

* działanie na rzecz lokalizacji w powiecie dużych przedsięwzięć inwestycyjnych (kapitał obcy)

* tworzenie ośrodków informacji rolniczej koordynującej całość spraw związanych z rolnictwem i wielofunkcyjnym rozwojem wsi

* wspieranie rozwoju specjalistycznych gospodarstw rolnych

Będziemy dążyć do:

V. Wzrostu poziomu świadczeń zdrowotnych oraz pomocy rodzinom potrzebującym:

* uzyskanie przez ZOZ Grajewo akredytacji

* wzrost stopnia zaufania pacjenta do służby zdrowia

* zwiększenie dostępności do nowoczesnego sprzętu diagnostycznego

* współpraca z najlepszymi szpitalami

· wybór lekarza rodzinnego

· rozszerzenie praw pacjenta

· utworzenie powiatowego ośrodka pomocy rodzinom we współpracy z gminami, organizacjami społecznymi, kościelnymi

* wykorzystanie prawnych możliwości finansowych dla wsparcia rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych

* zapewnienie pomocy ofiarom przemocy i innych zjawisk patologicznych w rodzinach

* wspieranie lokalnego budownictwa mieszkaniowego

Będziemy dążyć do:

VI. Rozwoju nowej struktury systemu szkolnego i tworzenia lokalnych programów oświatowych z udziałem nauczycieli, rodziców i młodzieży:

* liceum profilowane

* liceum uzupełniające (dla absolwentów szkół zawodowych)

* różne typy szkół zawodowych

* szkoły specjalne

* szkoły policealne (2,3,4 semestry)

* szkoły dla dorosłych (dwu-, trzyletnie)

* wspieranie przez samorząd powiatowy szkolnych inicjatyw w dziedzinie zajęć ponadprogramowych i pozalekcyjnych

* wspieranie współpracy w podejmowaniu przez szkoły z różnymi instytucjami na rzecz wzbogacenia form edukacji młodego pokolenia (dom kultury)

* tworzenie powiatowych rad oświatowych

* promowanie różnych form zbliżania środowisk rodziców i nauczycieli

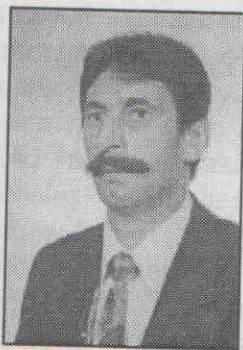
* pozyskiwanie młodzieży do rozwiązywania problemów powiatu i udział ich przedstawicieli w pracach samorządu

LISTA NR 10 – ZARZĄDU TOWARZYSTWA
MIŁOŚNIKÓW RAJGRODU
KANDYDATKA DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 1 – miasto Rajgród)

MARIA FLISZEWSKA

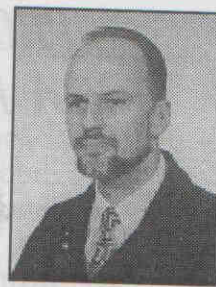
Urodziłam się 6 grudnia 1964 r. w Rajgrodzie. W 1983 r. ukończyłam Liceum Ekonomiczne w Elku i podjęłam pracę w Urzędzie Miasta i Gminy w Rajgrodzie. W 1990 r. zrezygnowałam z pracy w Urzędzie i rozpoczęłam własną działalność gospodarczą. Od dwóch lat wraz z mężem zajmuję się usługami agroturystycznymi. Od 1992 r. pełnię funkcję sekretarza Towarzystwa Miłośników Rajgrodu. Jestem matką dwojga synów.

KANDYDAT DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 1 – miasto Rajgród)

**JAN KRZYSZTOF
TRUSZKOWSKI**

Urodziłem się 24 listopada 1954 r. w Rajgrodzie. Posiadam wykształcenie zawodowe, budowlane. Wraz z żoną prowadzę gospodarstwo rolne. Od czterech lat jestem przewodniczącym Komitetu Osiedlowego nr 2, zaś od dwóch lat członkiem Zarządu TMR. Jestem ojcem trojga dzieci: dwóch córek i syna.

KANDYDAT DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 1 – miasto Rajgród)

DARIUSZ LEOŃCZYK

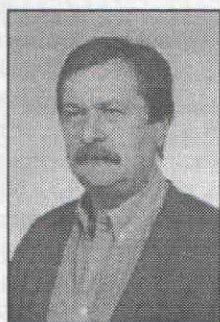
Urodziłem się 19 stycznia 1963 r. w Sejnach. Tam uczęszczałem do szkoły podstawowej i średniej. W 1987 r. ukończyłem Akademię Medyczną w Białymstoku i rozpocząłem pracę w szpitalu w Grajewie. Pracując tam zdobyłem I a potem II stopień specjalizacji z chorób wewnętrznych. W 1996 r. rozpocząłem specjalizację w dziedzinie kardiologii. Jestem szczęśliwym ojcem mającym trzech synów oraz mężem; żona jest stomatologiem.

KANDYDAT DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 1 – miasto Rajgród)

JANUSZ SOBOLEWSKI

Urodziłem się 31 sierpnia 1959 r. w Rajgrodzie. W 1974 r. ukończyłem Liceum Ogólnokształcące w Augustowie i przez następne 5 lat pracowałem w raz z rodzicami w rodzinnym gospodarstwie. W 1983 r. podjąłem pracę w szkolnictwie i przez ponad pięć lat pracowałem w szkołach: w Mieczach i Kosifach. W międzyczasie ukończyłem Studium Pedagogiczne w Białymstoku. W 1988 r. przeszedłem na rentę i zajęłem się działalnością społeczną w Towarzystwie Miłośników Rajgrodu. Od 1996 r. pracuję jako redaktor "Rajgrodzkich Echa". Pasjonuje się sztuką i historią regionalną. Jestem ojcem dwojga wspaniałych córek. Żona pracuje jako nauczycielka w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rajgrodzie.

KANDYDAT DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 3 – Rybczyzna, Wojdy)

BOGDAN HENRYK NORUK

Urodziłem się 15 lipca 1949 r. w Grajewie. W roku 1971 ukończyłem Studium Nauczycielskie w Elku (kierunek: wychowanie fizyczne). Po 9 latach pracy pedagogicznej powróciłem na rodzinne gospodarstwo rolne do wsi Budy. Cechuje mnie umiłowanie tradycji i piękna otaczającego nas środowiska przyrodniczego. Jestem żonaty, żona pracuje w służbie zdrowia, jesteśmy rodzicami wspaniałej córki.

KANDYDAT DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 2 – Czarna Wieś, Tama, Pikły)

ZBIGNIEW PIOTR PONIATOWSKI

Urodziłem się 18 stycznia 1963 r. w Rajgrodzie. W 1990 r. ukończyłem Wydział Leśny SGGW w Warszawie. Od początku pracy zawodowej związany jestem z Nadleśnictwem Rajgród; od 1994 r. na stanowisku zastępcy nadleśniczego. Od szeregu lat zaangażowany jestem w społecznej działalności Towarzystwa Miłośników Rajgrodu. Jestem ojcem trojga dzieci.

KANDYDAT DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 7 – Belda)

MAREK PONIATOWSKI

Ur. 16 kwietnia 1973 r. w Rajgrodzie. Ukończył Technikum Rolniczo-Ląkarskie w Wojewodzinie, gdzie w 1993 r. złożył egzamin dojrzałości. Następnie, w latach 1994-95, odbył zasadniczą służbę wojskową. Obecnie mieszka z rodzicami w Beldzie i pomaga im w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Pracuje w Gminnej Spółce Wodnej w charakterze konserwatora urządzeń melioracyjnych.

KANDYDATKA DO RADY MIEJSKIEJ
W RAJGRODZIE
(okręg nr 9 – Kosiły, Skrodzkie)

Chciałabym w moich wychowankach zaszcześcić umiłowanie do własnego regionu, szacunek dla człowieka i przyrody. Młodzi ludzie są dobrymi obserwatorami. Dostrzegają oni piękno naszych stron, ale widzą również liczne zaniedbania i niegospodarność, za które odpowiedzialni jesteśmy my – dorośli.

Nie są mi obce problemy z jakimi borykają się rolnicy. Urodziłam się i wychowałam w Rajgrodzie w wielodzietnej rodzinie chłopskiej. Tak więc ciężką pracę na roli znam z doświadczenia. Musi być ona opłacalna i dawać zadowolenie wszystkim rolnikom. Poziom życia ludności wiejskiej zależy również od miejscowego samorządu.

HELENA ZIMIŃSKA

Lat 36, wykształcenie wyższe, absolwentka geografii Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Od 15 lat związana z Kosiłami jako nauczyciel matematyki i geografii.

Praca z dziećmi młodzieżą i daje jej dużo zadowolenia. W swoje pracy zawsze na pierwszym planie stawia dobro dziecka. Podczas zajęć terenowych, na licznych wycieczkach rowerowych, uczniowie poznają najbliższą okolicę – swoją Małą Ojczyznę.

Sejmik
Województwa
Podlaskiego

1998 Wybory
samorządowe

rodzina wspólnota ojczyzna

Lista Nr 2

Okręg Wyborczy Nr 7
powiat: Grajewo,
Kolno, Mońki

**Przedstawiamy
Państwu
kandydatów na radnych
do sejmiku województwa
podlaskiego
Okręg Wyborczy Nr 7
powiat: Grajewo, Kolno,
Mońki**

1. *Józef Mozolewski* - Mońki
2. *Andrzej Kozikowski* - Kolno
3. *Sławomir Pietuszko* - Grajewo
4. *Kazimierz Gwiazdowski* -
Radziłów
5. *Eugeniusz Formejster* -
Grajewo
6. *Bogdan Stachurski* - Mońki
7. *Marianna Kramkowska* -
Goniądz

**Kandydaci z powiatu
Grajewo**

3. Sławomir Pietuszko

- lat 39, żonaty
- dwoje dzieci
- wykształcenie wyższe
lekarz chirurg, Dyrektor
Szpitala w Grajewie, studia
w George Washington
University w Waszyngto-
nie, USA, kierunek - zarzą-
dzanie

4. Kazimierz Gwiazdowski

- lat 36
- żonaty
- czworo dzieci
- rolnik, wójt gminy Radzi-
łów od 1990r.

5. Eugeniusz Formejster

- lat 36, żonaty
- dwoje dzieci
- Przewodniczący KZ NSZZ
„Solidarność” ZPW S.A. w
Grajewie, Członek Prezy-
dium Zarządu Regionu
Białystok NSZZ „Solidar-
ność”, Przewodniczący
AWS w Grajewie

Głosujemy za lepszym życiem nas i naszych rodzin.
Głosujemy za dobrymi, uczciwymi i kompetentnymi gospodarzami naszego województwa.
Głosujemy na AWS

Program dla Podlasia programem AWS-u

Kandydujemy do Sejmiku Województwa Podlaskiego i jeśli z Waszej woli Wyborcy zostaniemy wybrani będziemy dążyć do odpowiedzialnego reprezentowania powiatu grajewskiego w nowym województwie i czynnie uczestniczyć w opracowaniu nowej strategii rozwoju naszego regionu, a w szczególności zadbamy o:

1. Rozwój regionu w kierunku poprawy bytu mieszkańców, ograniczenia bezrobocia zarówno w miastach jak też na wsi
 - stworzenie warunków do powstawania małej i średniej przedsiębiorczości
 - rozwój przemysłu, a szczególnie branży przetwórstwa rolno-spożywczego
 - organizowanie fachowej pomocy dla indywidualnych gospodarstw
 - wykorzystanie położenia geograficznego do przygranicznej współpracy gospodarczej
2. Budowa nowej sieci dróg i odpowiednia eksploatacja już istniejącej
 - zmniejszenie ruchu na drodze nr 61 Warszawa-Suwałki na odcinku Szczuczyn-Grajewo-Rajgród
3. Zapewnienie warunków do rozwoju szkolnictwa wyższego
 - lepszy dostęp do wyższych uczelni młodzieży z powiatu grajewskiego
4. Zapewnienie warunków do rozwoju lecznictwa
 - umiejętne wdrożenie reformy służby zdrowia z korzyścią dla pacjentów i środowiska medycznego
5. Wspieranie społecznego i instytucjonalnego przeciwdziałania bezkarnemu łamaniu prawa
 - właściwa lokalizacja komend i komisariatów i ich techniczne wyposażenie
6. Rozbudowa bazy sportowej i rekreacyjnej wykorzystując walory turystyczne i krajoznawcze regionu
7. Organizacja i wspomaganie lokalnych inicjatyw w zakresie opieki społecznej
 - pomoc rodzinom wielodzietnym
 - tworzenie ośrodków resocjalizacji i opieki dla dzieci ze środowisk patologicznych
8. Pomoc w integracji środowisk młodzieżowych
 - włączenie się młodzieży do opracowania i realizacji strategii rozwoju naszego regionu

Zapewniamy Państwu -

Aktywność Wiarygodność Skuteczność

zający wówczas
em bielskim, wy-
raczne szkody w do-
niądzkich i wanie-
M. Radziwiłła.
w latach następ-
chodziło do wzajem-

iczny z potężnym sąsia-
dem doprowadzić może do
bardzo dużych strat, zaczęli
więc dążyć do jego zako-
ńczenia. W kwietniu 1528 r.
podpisano ugodę, na mocy
której Olbracht Gasztold

tej sprawie w
zwalniał od wła-
łowskiej szlac
jeszcze za czas
książąt litewsk
podlegać mieli l
ci, którzy zamie

brach go
grodzkie
zgodą.

1529 r.
powołał t
się granic

RADZIWIŁLOWIE GONIĄDZU I RAJGRODZIE

ujazdów, gwałtów
ży. Nie pomagały
wyroki sądowe
trólewskie. W 1521 r.
późnowładcy oska-
nawzajem o po-
nie zamków w Ty-
i Goniądzu.

sań między dwoma
zymi dostojnikami
go Księstwa Litewsk-
ostrzyła się do tego
że niemożliwe stało
władzenie polityki
znej i zagranicznej.
wała jej nawet śmierć
a Radziwiłła w
ach 1522 r. Olbracht
d, który otrzymał po
przeciwniku oba
sze urzędy, prze-
woje urazy i prete-
żoną po zmarłym
dzie - Elżbietę z
iczów i jego trzech
Jana – podczaśze-
wskiego, dzierża-
kowskiego i wasil-
o, Stanisława –
wcę uszpolskiego,
skiego i starostę
skiego oraz Mikoła-
kupa żmudzkiego.
ż w 1523 r. zwrócili
bronę przed sąsied-
Tykocina, do króla
ta I Starego, który
e odmówił.

omimo jednak, że
mienia zatarcu król

otrzymał szereg wsi
graniczających z jego dobra-
mi.

Głównym powodem,
dla którego Jan Radziwiłł
i jego bracia zdecydowali się
na porozumienie z Ga-
sztołdem, były kłopoty, ja-
kie pod koniec życia ich
ojca zaczęły sprawiać
szlachta osiadła na dobrach
goniądzko-rajgodzkich oraz
publiczne zarzuty głoszone
przez pana na Tykocinie co
do nieprawego zagarnięcia
przez Mikołaja Radziwiłła
dóbr wielkoxsiążęcych
graniczających z Goniądzem
i Rajgrodem. Obie sprawy
skwapliwie wykorzystała
żona Zygmunta Starego,
królowa Bona, która w tym
właśnie czasie z wielką
energiją zaczęła porządko-
wać gospodarkę w dobrach
państwowych. Odebrała
ona wydzierżawione lub po-
zostawione Radziwiłłom
królewszczyzny, oska-
rżając ich jednocześnie o
nadużycia graniczne.

Roszczeń ambitnej
królowej nie przerwała
nawet darowizna Mikołaja
Radziwiłła, biskupa żmu-
dzkiego, który 18 grudnia
1528 r. przekazał królew-
czowi Zygmuntowi Augu-
stowi, uzyskany w podziale
z braćmi Krzysztof Długa

ze zwolennikó
Bony, której
marszałek A
Chodkiewicz,
hospodarski. M
zadanie usta
wisty, zgodny z
wileju nadawc
bieg granic dóbr
otrzymany p
dziwiłłów po
Glińskim. Pomi
ania pozorów l
miar w tej spr
nić stanowisk
żony, która wyr
do osłabienia
Radziwiłłów na

Czuając gro
ny Bony próbc
wiłłowie uzyska
poparcie niekto
wych panów p
sprawie przybył
w czerwcu 15
Radziwiłł, pod
wski, najsta
Mikołaja Radzi
spadkobierca
i Rajgrodu. Pra
leżć biegłych p
obrony intere
rodziny prz
królewskim. Pr
jego prośbę, l
ronny, Krzy
dłowiecki i p
Piotr Tomicki
sumpty przywil
ta I przynajac

c.d.

Aktywność gospodarcza Mikołaja Radziwiłła w jego dobrach podlaskich nie ograniczała się tylko do zakładania nowych wsi. Podatki i daniny od zależnych chłopów i mieszczan nie wyczerpywały możliwości pozyskiwania dochodów. Na polecenie Radziwiłła jego urzędnicy z Goniądza i Rajgrodu eksploatowali okoliczne puszcze. W tym celu zawarta została specjalna umowa z energicznymi kupcami bielskimi Sieheniewiczami. Do skarbu Radziwiłłowskiego trafiały wpływy z barci gonów dobrowych, smolarni i wyrębu drewna. Produkty leśne wysyłane były skutami do Gdańska. Stały dochód przynosiły właścicielowi "państwa" goniądzko-rajgrodzkiego także komory celne rozmieszczone, za pozwoleniem władcy, na drogach i mostach wiodących przez jego ziemie.

Wraz z przybywaniem osadników Mikołaj Radziwiłł budował dla nich w swoich dobrach kolejne kościoły parafialne. Obok istniejących już obiektów w Goniądzu, Dolistowie, Rajgrodzie i Trzcianem powstały nowe: w Kalinówce (1511 r.), Dobrzyniewie (1519 r.) i Knyszynie (1520 r.). W Goniądzu, głównym ośrodku dóbr, ufundowany został w 1520 r. drugi kościół pod wezwaniem Świętego Ducha, związany z istniejącym już tam wcześniej szpitalem. Z kolei kolonistom obrządku greckiego wystawiona została cerkiew w miejscowości Boguszewo.

Pierwszy z rodu Radziwiłłów, właściciel Goniądza i Rajgrodu, oprócz niewątpliwych sukcesów gospodarczych miał również swoje kłopoty. Była nimi przede wszystkim waśń z innym możnowładcą litewskim,

Olbrachtem Gasztoldem, posiadającym na Podlasiu rozległe dobra tykocińskie. W 1513 r. Gasztold, zarządzający wówczas starostwem bielskim, wyrządził znaczne szkody w dobrach goniądzkich i waniewskich M. Radziwiłła. Również w latach następnych dochodziło do wzajem-

Gasztold.

W końcu synowie Mikołaja Radziwiłła zrozumieli, że dalszy spór graniczny z potężnym sąsiadem doprowadzić może do bardzo dużych strat, zaczęli więc dążyć do jego zakończenia. W kwietniu 1528 r. podpisano ugodę, na mocy której Olbracht Gasztold

dziwiłłów przed sądem królewskim o nieszanowanie ich spraw. Zygmunt I pod koniec 1529 r. wydał w tej sprawie wyrok, który zwalniał od władzy radziwiłłowskiej szlachtę osiadłą jeszcze za czasów wielkich książąt litewskich. Nadal podlegać mieli Radziwiłłom ci, którzy zamieszkali w dobrach goniądzko-rajgrodzkich za ich zgodą.

Pod koniec 1529 r. Zygmunt I powołał także komisję graniczną złożoną

ze zwolenników królowej Bony, której przewodził marszałek Aleksander Chodkiewicz, marszałek hospodarski. Miała ona za zadanie ustalić rzeczywisty, zgodny z treścią przywileju nadawczego, przebieg granic dóbr podlaskich, otrzymany przez Radziwiłłów po Michale Glińskim. Pomimo zachowania pozorów król miał zamiar w tej sprawie uwzględnić stanowisko i żądania żony, która wyraźnie dążyła do osłabienia potęgi rodu Radziwiłłów na Litwie.

Czuąc groźbę ze strony Bony próbowali Radziwiłłowie uzyskać dla siebie poparcie niektórych wpływowych panów polskich. W tej sprawie przybył do Krakowa w czerwcu 1529 r. Jan Radziwiłł, podczaszy litewski, najstarszy syn Mikołaja Radziwiłła i główny spadkobierca Goniądza i Rajgrodu. Pragnął on znaleźć biegłych prawników do obrony interesów swojej rodziny przed sądem królewskim. Przy okazji, na jego prośbę, kanclerz koronny, Krzysztof Szydłowiecki i podkanclerzy Piotr Tomicki wydali transumpty przywileju Zygmunta I przyznający i nadający dobra goniądzko-rajgrodzkie Mikołajowi Radziwiłłowi.

Kilka lat ciągnęły się przygotowania Bony do rozprawy z Radziwiłłami.

c.n.

RADZIWIŁŁOWIE NA GONIĄDZU I RAJGRODZIE

nych najazdów, gwałtów i grabieży. Nie pomagały wcale wyroki sądowe i groźby królewskie. W 1521 r. obaj możnowładcy oskarżali się nawzajem o podpalenie zamków w Tykocinie i Goniądzu.

Waśń między dwoma najwyższymi dostojnikami Wielkiego Księstwa Litewskiego zaostrzyła się do tego stopnia, że niemożliwe stało się prowadzenie polityki wewnętrznej i zagranicznej. Nie przerwała jej nawet śmierć Mikołaja Radziwiłła w początkach 1522 r. Olbracht Gasztold, który otrzymał po swoim przeciwniku oba najwyższe urzędy, przeniósł swoje urazy i pretensje na żonę po zmarłym wojewodzie - Elżbietę z Sakowiczów i jego trzech synów: Jana - podczaśnego litewskiego, dzierżawcę makowskiego i wasilwskiego, Stanisława - dzierżawcę uszpolskiego, pieniańskiego i starostę wilkomirskiego oraz Mikołaja - biskupa żmudzkiego. Ci zaś już w 1523 r. zwrócili się o obronę przed sąsiadem z Tykocina, do króla Zygmunta I Starego, który im jej nie odmówił.

Pomimo jednak, że dla przerwania zatargu król ustanowił wysokie kary pieniężne, obie strony nadal groziły sobie napaściami. Przy czym młodsi Radziwiłłowie byli bardziej aktywni w tym niż Olbracht

otrzymał szereg wsi graniczących z jego dobrami.

Głównym powodem, dla którego Jan Radziwiłł i jego bracia zdecydowali się na porozumienie z Gasztoldem, były kłopoty, jakie pod koniec życia ich ojca zaczęły sprawiać szlachta osiadła na dobrach goniądzko-rajgrodzkich oraz publiczne zarzuty głoszone przez pana na Tykocinie co do nieprawego zagarnięcia przez Mikołaja Radziwiłła dóbr wielkookszących graniczących z Goniądzem i Rajgrodem. Obie sprawy skwapliwie wykorzystwała żona Zygmunta Starego, królowa Bona, która w tym właśnie czasie z wielką energią zaczęła porządkować gospodarkę w dobrach państwowych. Odebrała ona wydzierżawione lub pozostawione Radziwiłłom królewskoczyny, oskarżając ich jednocześnie o nadużycia graniczne.

Roszczeń ambitnej królowej nie przerwała nawet darowizna Mikołaja Radziwiłła, biskupa żmudzkiego, który 18 grudnia 1528 r. przekazał królewiczowi Zygmunтови Augustowi, uzyskany w podziale z braćmi, Knyszyn, Długa Łąkę i Krypno, zachowując na nich tylko dożywocie. Równocześnie, zapewne nie bez inspiracji Bony, szlachta goniądzko-rajgrodzka ponownie oskarżyła Ra-

VI KONGRES REGIONALNYCH TOWARZYSTW KULTURY W RADOMIU

W dniach od 23 do 26 września 1998 r. w Radomiu odbyło się szóste już spotkanie delegatów i prezydentów działających stowarzyszeń regionalnych z całej Polski. Hasłem przewodnim Kongresu było: „Tożsamość narodowa, a ruch regionalny w Polsce”.

Jeszcze przed formalnym otwarciem Kongresu delegaci i zaproszeni goście uczestniczyli w ekologicznościowej Mszy Św. Celebrowanej przez ks. dr. Edwarda Materskiego

– Ordynariusza Diecezji Radomskiej. Homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski z Akademii Teologii Katolickiej.

Po oficjalnym otwarciu Kongresu referat programowy pt. „Regionalizm w XXI wiek” wygłosił przewodniczący Rady Krajowej RTK

Anatol Jan Omelaniuk. Na obrady przybyli przedstawiciele Sejmu, Senatu i rządu; w drugim dniu przybyła minister kultury i sztuki, Joanna Wnuk-Nazarowa. Referaty wprowadzające do dyskusji wygłosili: prof. dr hab. Henryk Samsonowicz pt. „O wielkiej i małej Ojczyźnie”, prof. dr hab. Jerzy Szacki pt. „Tożsamość narodowa w obliczu otwartej przestrzeni europejskiej”, prof. dr hab. Andrzej Siciński pt. „Ruch regionalny w Polsce w nowej sytuacji historycznej”.

Na zakończenie pierwszego dnia odbył się koncert galowy z udziałem młodzieżowego zespołu symfonicznego.

W drugim dniu odbyły się obrady w zespołach problemowych, obradujących w różnych miejscowościach: Iłża, Kozienice, Przysucha, Radom, Szydłowiec, Warka i Zwoleń. Przykładowo w Warce z interesującym wykładem pt. „Unia Europejska, a sprawy polskie” wystąpił prof. dr hab. Antoni Kukliński z UW. Podkreślił, że zagrożenie dla kultury polskiej nie płynie z krajów UE, a ze Stanów Zjednoczonych. Proponował, aby

bronąć się przed zalewem bardzo płytkich amerykańskich wytworów pseudokultury, w tak skuteczny sposób jak to robią np. Francuzi.

W trzecim dniu Kongresu przyjęto sprawozdania z obrad problemowych i uchwały kongresowe. Nowym przewodniczącym Rady Krajowej RTK został Anatol Jan Omelaniuk. Odśpiewanie „Roty” zakończyło obrady Kongresu.

Województwo łomżyńskie reprezentowali: jako delegaci: Marian Mieszkowski – członek Rady Krajowej RTK, Jerzy Rudnicki – przewodniczący Rady Wojewódzkiej RTK, Jan Kryński – prezes Towarzystwa Przyjaciół Miasta Wysokie Mazowieckie, Zygmunt Tarnacki – prezes Towarzystwa Miłośników Rajgradu oraz jako gość – Marianna Tarczewska – reprezentująca Wydział Kultury, Sportu i Turystyki UW w Łomży.

Prezes Zygmunt Tarnacki był delegatem województwa łomżyńskiego na Kongres również w 1994 r.

- Czy możesz porównać dwa ostatnie Kongresy?

- Poprzedni, V Kongres odbył się we Wrocławiu. Obecny uważam za bardziej sprawnie zorganizowany i atmosfera była lepsza, co podkreślali inni uczestnicy.

- Czy na forum Kongresu dało się odczuć zbliżające się wybory samorządowe?

- Oficjalnie się o tym nie mówiło, ale temat ten przewijał się w wypowiedziach podczas dyskusji i w kuluarach. Większość podkreślała, że towarzystwa nie

mogą być obojętne w wyborów, a wręcz powinny wnie w nich uczestniczyć. Kultura i sytuacja finansowa wiek towarzystw poprawiłaby się, zdołają wprowadzić swoich przedstawicieli do władz samorządowych. Żywe przykłady na Kongresie: Duszniki i Grodków, Staszów... Tam mistrzowie, radni są aktywnymi działaczami towarzystw. To towarzystwa są ich „oczkami”

głowie”, władze samorządowe są dumne, że towarzystwa nie reprezentują ich miast na tego typu imprezach. Jest to szeroko pojęta promocja miasta i danej gminy.

- Jak odbierane materiały promujące na gminę?

- Wszyscy mówili, że towarzystwo Miłośników Rajgradu musi mieć poważne wsparcie z kasy gminnej skoro wydają już setny numer „Rajgrodzkie Echo”, tyle książek, folderów... mi nie chciał wierzyć, że gazety wydawanej bez przeze przez tyle lat, samorząd nie dokłada. Uznano to za sytuację anormalną.

- Jakie osobistości na Kongresie udało się tobie poznać?

- Poznałem wielu ciekawych ludzi, ale najbardziej zafascynowała mnie rozmowa z profesorem Henrykiem Samsonowiczem, którego podręczniki to podstawą mojej nauki na studiach. Profesor gratulował mi wydawnictw o tematyce historycznej.

Z Rady Wojewódzkiej

prof. dr hab. Antoni Kukliński

dluż Rajgród

M. Kukliński

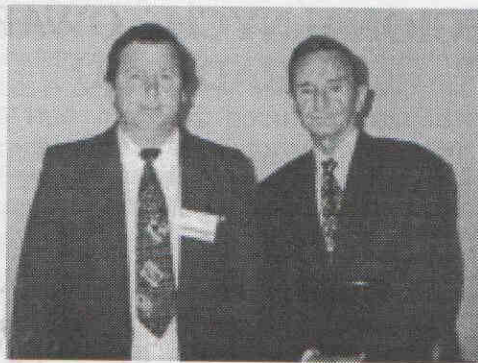
znej, podziwiał pracę i zamożność naszych społeczników. Nie omieszkał przekazać pozdrowienia mieszkańcom naszego miasta. Miłą była też rozmowa z panią minister kultury i sztuki Joanną Wnuk-Nazarową, która

cd ze str. 11

moich rąk otrzymała nasz folder i uśmiechając się stwierdziła, że tak piękne miejsce warto odwiedzić. Nie zapomniała też o pozdrowieniach dla czytelników "Rajgrodzkich Echa".

- Czy pobyt na Kongresie utwierdził cię w przekonaniu, że podjąłeś właściwą decyzję o kandydowaniu do Rady Powiatu w Grajewie?

- Z pewnością tak, bo spotkałem wielu, którzy podjęli takie same decyzje. To właśnie na Kongresie padło stwierdzenie, że ludzie zaangażowani w tak bogatą działalność kulturalną i wydawniczą mają wręcz obowiązek startować w wyborach samorządowych. Kongresy, sejmiki, sesje i przeróżne spotkania regionalistów, na których niejednokrotnie byłem, dają mi określoną wiedzę i doświadczenie, łatwość nawiązywania kon-

taktów z ludźmi i to niejednokrotnie na wysokich stanowiskach. Przydało się to już dla nas i zaczyna procentować w naszej konkretnej działalności, czego przykładem mogą być wyjazdy do urzędów miast i gmin województwa łomżyńskiego w celu pozyskania dotacji na wydawnictwa. Odwiedziłem ponad 20 gmin, gdzie przeprowadziłem szereg rozmów z wójtami, burmistrzami, sekretarzami, a nawet z całym

Zarządami jak to było w Goniądzu i Nowogrodzie.

- Co zasugerowałbyś mieszkańcom gminy Rajgród w przeddzień wyborów?

- Posłużę się wypowiedzią pani senator Ziemi Łomżyńskiej, Krystyny Czuba, która podczas rozmowy ze mną w czasie Kongresu powiedziała: "Rajgrodzacy i wszyscy mieszkańcy gminy, wybierzcie ludzi o należytej wiedzy i odpowiedniej postawie moralnej, przecież takich u was nie brakuje. Nie kierujcie się tylko układami rodzinnymi i sąsiedzkimi, zdobądźcie się na ocenę właściwą ludzi pod kątem ich dokonań. Oceniajcie nie tylko słowa, ale i czynny".

Kol. Zygmunt Tarnacki kandyduje do Rady Powiatu w Grajewie z listy nr 2 - Akcji Wyborczej Solidarność, jest na tej liście na drugiej pozycji.

J.S.

ZARZĄD MIASTA DZIAŁA NA SZKODĘ MIESZKAŃCÓW RAJGRODU Czyli przedwyborcze "kanty"

W dniu 17 sierpnia ukazała się uchwała Zarządu Miasta w Rajgrodzie dotycząca podziału gminy Rajgród na okręgi wyborcze. Całość została podzielona na 18 jednomandatowych okręgów. Z okręgów przypadających miastu Rajgród i jednemu łączącemu część miasta z wsiami Wojdy i Rybczyzna łatwo można było wyliczyć, że tylko 5 radnych w osiemnastoosobowej Radzie Miejskiej reprezentować będzie Rajgród. W dniu 26 sierpnia pojawiły się nowe plakaty informujące nas, że zmieniono okręgi i cały Rajgród (łącznie z koloniami, Podliszewem, Podchoinkami, Zabrodem, Okoniówkiem, Opartowem i osrodkami wczasowymi przy ul. Leśnej tworzy jeden i to czteromandatowy okręg. Tak więc w przyszłej Radzie, ten szeroko pojęty Rajgród reprezentowany będzie przez 4 radnych. Natomiast 14 radnych dostarczą nam okoliczne wsie i to do rady, która

zwie się Miejską. Nie mamy nic przeciwko mieszkańcom wsi z gminy Rajgród i radnym z terenu. Łatwo jednak zauważyć, gwoźli sprawiedliwości, że dzieląc na okręgi teren gminy - należy przede wszystkim wziąć pod uwagę liczbę mieszkańców. Wyszło tak, że prawie dwutysięczny Rajgród reprezentowany będzie przez 4 radnych, a ok. 4 tys. mieszkających na wsiach będzie miało 14 radnych. Inny wskaźnik pokazuje, że na jednego radnego w Rajgrodzie przypadnie 500 mieszkańców, a na radnego ze wsi ok. 200 mieszkańców. Jako Komitet Wyborczy TMR stanowczo protestujemy przeciwko takiej dysproporcji. Wszyscy wiedzą, że różne są interesy mieszkańców wsi i mieszkańców Rajgrodu, jest to zupełnie oczywiste. Jaką więc siłą przebiccia w nowej Radzie Miejskiej będą mieli rajgrodcy radni w sile 4 ludzi przeciwko 14 radnym wiejskim?

Rada Miejska w Raj-

grodzie składa się z kilku zasadniczych "części"; trzech komisji, przewodniczących (przewodniczący i dwaj zastępcy) i kilku radnych wchodzących w skład Zarządu Miasta. Jest to podział nie w pełni formalny, ale rzeczywisty. Ktoś "dobrze" pomyślał, że czterech radnych dla miasta to zbyt mało aby mieć chociażby jednego przedstawiciela w każdej z wymienionych "części" składowych. Teoretycznie może dojść i do tego, że żaden przedstawiciel miasta nie wejdzie w skład Zarządu Miasta.

Pikanterii całej sprawie dodaje fakt, że decyzję o takim podziale na okręgi podejmuje obecny Zarząd Miasta, w którym zasiada trzech jego mieszkańców i burmistrz "importu", który przynajmniej powinien się utożsamiać z Rajgrodem. Dokonanie zaś nowego podziału na okręgi było okazją do wprowadzenia w Rajgrodzie przynajmniej 6

mandatów, co wynika z prostej arytmetyki. Z racji zaś swojej pozycji w gminie, niewątpliwego lidera jako miejscowość - Rajgród powinien dysponować 8-9 mandatami. Zapewniłoby to większą równowagę w przyszłej radzie i z pewnością zniwelowałoby niepotrzebne napięcia panujące pomiędzy miastem a wsią. Komuś jednak zależy, aby taki sztuczny podział utrzymać i uparcie przy tym trwać.

Mieszkańcy wsi z terenu gminy Rajgród!

Nie dajcie się sprowokować ludziom, którzy chcą was poróżnić z mieszkańcami miasta Rajgrodu. Sprawiedliwość jest cechą pozytywną i zawsze rozumianą właściwie przez ludzi pracujących na wsi. Tylko w zrozumieniu wzajemnym i jedności możemy dążyć do lepszego jutra dla wszystkich mieszkańców naszej gminy.

KOMITET WYBORCZY TMR

"RAJGRODZKIE ECHA" W GABINECIE PREMIERA

W dniu 26 września 1998 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli redakcji i wydawców małych mediów lokalnych w Warszawie, w Gabinetnie Premiera Rady Ministrów. W obszernej sali, za długimi drewnianymi stołami, zasiadło kilkuset (ok. 400) przedstawicieli, głównie prasy lokalnej. Lekki jęk zawodu "poszedł" po sali, kiedy zapowiedziano, że premier Jerzy Buzek bardzo przeprasza, ale nagle i nie przewidziane zajęcia spowodowały, że nie będzie obecny. Sekretarz Stanu w Kancelarii Premiera, Zbigniew Derdziuk, odczytał list premiera skierowany do uczestników konferencji. Premier Buzek podkreślił rolę prasy lokalnej, która rozwinęła się już u zarania III Rzeczypospolitej i nadal powinna służyć lokalnym społecznościom jako wolna prasa. W liście padła zapowiedź kolejnych spotkań tego typu oraz informacja o rozpoczęciu nowej polityki informacyjnej rządu.

Następnie odbyło się bardzo interesujące wystąpienie Pełnomocnika Rządu ds. Reformy Ustrojowej Państwa, ministra prof. Michała Kuleszy. Podkreślił, że reforma samorządowa zapoczątkowana reformą gmin w 1990 r. odniosła wielki sukces i dała podstawę do wprowadzenia szerokich zmian ustrojowych w państwie polegających na wprowadzeniu samorządowych powiatów i dużych województw. Jak podkreślił prof. Kulesza – jest to historyczna zmiana ustrojowa, a po 1 stycznia 1999 r. "obudzimy" się w zupełnie innym państwie. Jest to realizacja zapowiedzi Akcji Wyborczej Solidarności o oddawaniu władzy szerokim warstwom społeczeństwa.

Z wystąpienia Jacka Łęckiego, wydawcy "Gazety Radomszczańskiej" można było prześledzić historię powstania prasy lokalnej oraz jej rolę w lokalnych społecznościach. Obecnie ukazuje się ok. 1600 tytułów, ale niewiele ponad połowę może określić się jako prasa całkowicie niezależna. Właśnie na temat niezależności lokalnych gazet od miejscowych samorządów głos zabrał burmistrz Płońska, Andrzej Pietrasik, który poinformował, że w jego mieście ukazują się aktualnie 5 tytułów. Burmistrz Płońska organizuje spotkania i warsztaty prasy

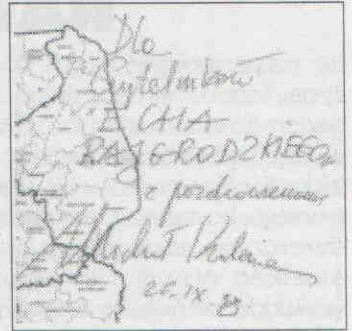
lokalnej i bardzo ceni niezależność tej prasy. Zdrowa i surowa krytyka powinna być zawsze pozytywnie odbierana przez lokalne samorządy. Prasa, nawet ta samorządowa, nie powinna stać się tylko biuletynem miejscowego urzędu.

W wystąpieniu prof. Jerzego Regulskiego – Przewodniczącego Rady ds. Reform Ustrojowych Państwa, uważanego za ojca reform samorządowych w Polsce, dało się zauważyć wielką fachowość i łatwość tłumaczenia najbardziej zawiłych problemów związanych zwłaszcza z przyszłym statusem miast, które utracą prawa miast wojewódzkich. Zaś prof. Jerzy Stępień dał bardzo obrazowy wykład odnośnie kompetencji przyszłych władz samorządowych powiatu i starosty. Sta-rosta będzie przedstawicielem i "szefem" powiatu wybieranym przez radę powiatu, a jednocześnie będzie współdecydował o obsadzie szefów powiatowych służb administracji państwowej jak np. komendanta powiatowego policji, straży pożarnej...

W licznych innych wystąpieniach dominowała oczywiście tematyka samorządowa. Wszyscy uczestnicy konferencji otrzymali te czki pełne materiałów dotyczących reformy ustrojowej państwa. Niektóre z nich jeszcze nie są znane społeczeństwu. Padła też zapowiedź, że lokalne media będą otrzymywać regularnie materiały "z pierwszej ręki" dotyczące wprowadzanych reform.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele "Rajgrodzkich Echa" – Jan Tarnacki i Janusz Sobolewski.

Inf. wl.

ROZMOWA Z MIECZYSLAWEM BAGIŃSKIM,

kandydatem do Sejmiku Województwa Podlaskiego z powiatu Grajewo, Kolno, Mońki (okręg wyborczy 7)

- *Mieliśmy wiele dowodów, że jest Pan sympatykiem naszych stron i Towarzystwa Miłośników Rajgrodu, dlaczego nie jest Pan członkiem?*

- **M.B.** To fakt, byłem sympatykiem Towarzystwa i partnerem władz Rajgrodu w wielu ważnych przedsięwzięciach. Będąc Wojewodą, nie powinno się być w którejś organizacji społecznej, bo jest ich setki. Trzeba być pomocnym i wymagającym przestrzegania prawa przez wszystkich.

- *Od roku jest Pan prawie stale w tych stronach. Czy zmiana adresu?*

- **M.B.** Koło Starego Młyna na Wojdach kończę budowę domu mieszkalnego. A zmian w tym roku było dużo, może zbyt wiele, jak na jednego.

Tu odzyskuję siły i spokój. W tych warunkach zakiełkowała myśl, że teraz będę miał więcej czasu dla spraw publicznych i dla ludzi. Kandyduję do Sejmiku Wojewódzkiego, chcę ludziom z

moich stron oddać całe moje doświadczenie i czas.

- *Używamy określenia "w tych stronach" i widzę, że ono odpowiada Panu?*

- **M.B.** Związki uczuciowe ze stronami rodzinnymi dokumentowałem troską i pomocą rejonowi grajewskiemu i kolneńskiemu, które odstawy w wielu dziedzinach. Tu były gorsze warunki pracy szkół, gorsza łączność telefoniczna, niższe zwozdociągowanie wsi, mniej dróg...

- *Odnajduje Pan ślady tej troski?*

- **M.B.** Tak, ale nie wolno mi powiedzieć, że ja to lub to załatwiłem, albo za kogoś to zrobiłem. Ja tylko pomogłem tym, którzy sami bardzo chcieli. Najwięcej pomogłem zaradnym samorządom. Pomogłem tym, którzy sami mieli pomysł i swój grosz na starcie. Niczego nie zrobiłem w za-stępstwie.

- *Ale proszę o przykłady.*

- **M.B.** Będą przykłady,

jeśli jeszcze raz Pan wróci do tych trzech zdań wyżej, proszę odtworzyć z taśmy ostatni wątek. Teraz powiem:

Szczuczyn ma Liceum Ogólnokształcące - bo przekonał mnie 30.12.96r. na Sesji Nieckowo ma w Szkole Rolniczej najnowocześniejszą salę gimnastyczną - bo przekonano mnie że to jedyna Szkoła Rolnicza bez sali. Ma też dworek odrestaurowany, gdzie będą pracownie szkoły.

Grajewo ma średnią szkole zawodową na terenach po wojsku - bo mnie i kuratora samorząd umotywowoła, aby pomóc.

Ma też halę sportową, która najpierw była mierzona w Rajgrodzie, ale samorząd Rajgrodu wtedy nie udźwignąłby ciężaru finansowania, kiedy w toku była oczyszczalnia, kanalizacja i inne ważne inwestycje na wsiach (drogi, wodociąg). Wąsosz ma piękną szkołę, Wojewodzin ma autorski program rolnictwa ekologicznego. A cały rejon Grajewa i Kolna kończy tele-

fonizację. Jeszcze parę miesięcy cierpliwości i INTERNET może być w każdej zagrodzie.

- *Szkoda, że hala sportowa ominęła Rajgród.*

- **M.B.** Rajgród musi mieć taki obiekt na użytek szkoły i na użytek całego lata. Jeśli nie, to Rajgród ominą turyści. Zapewniam jednak, że tu nie było niczyjegozaniechania.

- *Czy były Wojewoda Łomżyński ma jakiś niedosyt po zakończeniu funkcji?*

- **M.B.** Tak. Gdybym piastował ten urząd choć do wiosny, to mając w ustawie budżetowej środki na nowelizację "trasy śmierci" / drogę z Łomży do Augustowa/ zwyczajnie bym tę drogę rozpoczął wiosną i ograniczył przejazdy TIR-ów

- *Czego życzy się kandydatom w wyborach?*

- **M.B.** Akceptacji programu. Oddanie głosu to czynność już tylko manualna

Rozmowę przeprowadził
JANUSZ SOBOLEWSKI

WSPOMINAM KAPŁANA I PRZYJACIELA

Z perspektywy długości ludzkiego życia, która psalmista opiewa na lat siedemdziesiąt, znajomość dwuletnia wydaje się być bardzo krótką. Nawet tak krótki okres może wnieść wiele pozytywnego, bo raz jeszcze potwierdza się stwierdzenie, że ważniejsza jest jakość, a nie ilość. W swoim życiu spotykamy wielu ludzi, ale nielicznych tylko, z którymi chciałoby się przyjaźnić.

Ksiądz Tadeusza Malinowskiego poznałem w kilka dni po jego przybyciu do Rajgodu. Był to wrzesień 1986 r. Trzy miesiące wcześniej, w dniu 31 maja, otrzymał święcenia kapłańskie w łomżyńskiej katedrze. Tutaj też odprawił swoją mszę prymicyjną, bo pochodził z Łomży. Po trzech miesiącach pracy w Łomży, w rodzinnej parafii, został skierowany na pierwszą w swoim kapłańskim posługiwaniu parafię, do Rajgodu. Był z tego powodu bardzo zadowolony, i jak to podkreślał, nie lubił parafii miejskich. Wysoki, szczupły i o ciemnych włosach był bardzo przystojny, ale jeszcze większe przymioty cechowały jego charakter. Doskonale pamiętam pierwszy dzień, który przeżyliśmy do północy dyskutując na tematy filozoficzne, zamiast układać zwalone na przyłóżku książki z jego osobistej biblioteczki. Miałem wówczas 27 lat, on był dwa lata młodszy, a więc wzrastaliśmy w szczególnym okresie indoktrynacji komunistycznej opartej na poglądzie światopoglądowym oficjalnym i urzędowym – marksizmie. Wiele godzin spędzaliśmy na rozważaniach prawd oczywistych, które odkrywałem z pism przepelnionych prawdą, tą rzeczywistą i jedyną, a nie z nazwy tylko. On potwierdzał moje dociekania i często dodawał coś więcej, czego ja jeszcze wiedzieć nie mogłem. Ze swej strony dzieliłem się spostrzeżeniami, których on, jako kapłan, nie doświadczył. Do dziś po jednej z tak licznych dyskusji pozostała mi książka Hoimara von Ditwutha "Nie tylko z tego świata jesteśmy". Dzisiaj inaczej podchodzę do tego typu lektury, ale wówczas potrzeba mi było prawie że materialnych dowodów na potwierdzenie istnienia czegoś więcej. Zaś on, jako młody kapłan, zafascynowany był misterium Mszy Świętej. Niejednokrotnie podkreślał, że przeistoczenie wina w Krew i chleba w Ciało Chrystusa – to największy cud jaki można sobie wyo-

brazzić.

Ksiądz Tadeusz odwiedzał mnie również w szkole w Kositach, gdzie wówczas pracowałem. W owym czasie nauczał katechezy w pobliskiej remizie strażackiej, a chociażby wizyta księdza w szkole była traktowana prawie sensacyjnie. Ale on przyszedł do mnie na lekcję historii i oznajmił, że ja mu odbieram chleb. Zaskoczył mnie tym stwierdzeniem, ale po chwili dodał, że przed

chwilą chciał dzieciom tłumaczyć o Izraelu i czasach Jezusa, ale one stwierdziły iż znają to z lekcji historii. Spokojnie odpowiedziałem na ten zarzut: - "Słuchaj, nie mogę nic nie powiedzieć o Jezusie i tych czasach, jeżeli wprowadzam temat o Palestynie".

Z jego katechezami po wsiach wiąże się jeszcze jedno wspomnienie. Pewnego dnia przyszedł do naszego domu i zaraz skierował się do kuchni, gdzie żona kończyła obiad. Podniósł pokrywkę od garnka z zupą i poprosił o talerz pomidorówki. Stwierdził, że ma dość rosółów. Otóż tradycją było w każdej wsi, że kolejna gospodyni przygotowywała obiad dla księdza po dniu katechezy. Po zakończeniu nauki religii ksiądz szedł na obiad i zawsze częstowano go rosółem i kurczakiem.

W roku 1987 ksiądz Tadeusz zapoznał mnie z ks. prof. Witoldem Jemielity, ówczesnym kustoszem diecezjalnego archiwum. Otrzymałem dostęp

do najdawniejszych akt dotyczących naszej parafii. Była to kopalnia starych dokumentów i opisów parafii i nie tylko, sięgających XVII wieku. Byłem w swoim żywiole. Podczas jednej z takich wizyt w Łomży zaprosił mnie do rodzinnego domu. Pochwalił się telewizorem kolorowym, który sam zmontował z części. Pasjonował się elektroniką, a w owych czasach posiadanie kolorowego telewizora było marzeniem dla większości polskich rodzin. W tym momencie zastanowiłem się nad stwierdzeniem, że wielu idzie do seminarium, aby bogato i spokojnie żyć. On zaś jako elektronik, tak biegły w konstrukcji i schematach kolorowych odbiorników, mógł zarabiać wielkie pieniądze, a jednak wybrał kapłaństwo.

Właśnie w owym roku 1987 podjęliśmy akcję wspólną polegającą na zakupie drzew świerkowych. On zamierzał w mieszkaniu rodziców położyć boazerię, co spowodowałoby ocieplenie zimnego mieszkania w bloku. Mi zaś potrzebne było drewno do rozbudowy domu. Zakupiliśmy 12 do-rodnych świerków w lesie solistowskim od p. Liszewskiego.

Pierwszy raz wraz z żoną mieliśmy sposobność uczestniczyć w podniosłej uroczystości święceń kapłańskich, jakie za sprawą księdza Tadeusza przeżyliśmy w łomżyńskiej katedrze w dniu 26 grudnia 1987 r. Niby nic szczególnego, kiedy patrzę na to z perspektywy czasu i już po udziale w niejednych święceniach, ale pamiętam jego zaangażowanie w to, abyśmy pojechali na tę uroczystość. Jego fascynacja kapłaństwem wynikała prawie zawsze w rozmowach związanych z powołaniem i życiem księdza. Zwierzył mi się kiedyś, że dużo rozmawiał na te i podobne tematy z księdzem biskupem Edwardem Samselem. Wyczułem, że kapłaństwo biskupa jest jakby wzorem dla niego.

Kiedyś zażartowałem, że jak zostanie proboszczem, to będziemy go odwiedzać i on będzie już wówczas panem z brzuszkiem i dobrym samochodem. Było to akurat po zakupie starej "Wolgi", na którą tak narzekał. Spojrzał wówczas na mnie szeroko i odparł: - "Ja nigdy nie będę proboszczem". Zapanowała konsternacja i dłuższe milczenie po moim pytaniu: - "Dlaczego?" Dopiero po dłuższej chwili odparł, ale

WSPOMINAM KAPŁANA I PRZYJACIELA

jakby od niechcienia: - "Bo tak sobie przyrzekłem".

Latem 1988 r. ksiądz Tadeusz dowiedział się, że będzie przeniesiony. Kończył się właśnie dwuletni jego pobyt jako wikarego w Rajgrodzie i dowiedział się, że następną jego pracą będzie parafia w Ostrołęce. Kiedy mi to oznajmił, miał w oczach łzy. Wiedziałem, że nie lubi miast, a Ostrołęki szczególnie.

- *Może poprosz biskupa o zmianę - podsunąłem taką myśl.*

- Byłem u biskupa Samsela.

- *I co?*

- Odparł mi, że wszędzie jest dobrze.

Wrzesień 1988 r. był miesiącem szczególnym dla mnie i mojej rodziny. Był to miesiąc w którym zostałem wysłany na rentę, poniekąd przymusowo. Nagle, jako młody człowiek pozbawiony pracy popadłem w nerwicę. W rozbudowie domu pojawiły się nieprzewidziane kłopoty. Zona była w dziewiątym miesiącu ciąży, a ja zdawałem się być wrakiem młodego człowieka. W dniu 12 września odwiedził nas ksiądz Tadeusz. Pocieszył mnie, że z pewnością

będzie lepiej, bo i on powoli zaaklimatyzował się w tej Ostrołęce. Tuż po jego wizycie córka straciła przytomność i znalazła się w szpitalu, najpierw w Grajewie, a potem w Białymstoku. Stan był poważny, więc zamieszkaliśmy u rodziny, aby w każdej chwili mieć wejście do kliniki. Nerwica mnie zżerała. Byłem przekonany, że to koniec. Kiedy w dniu 29 września przyjechalśmy z żoną do Grajewa, aby przesiąść się do autobusu do Rajgrodu, podczas wysiadania z pojazdu dobiegł nas zaptakany głos młodzieży z Rajgrodu: - "Ksiądz Tadeusz nie żyje!" Zginął w wypadku samochodowym, gdy jechał na katechezę. Wiadomość ta ścięła nas z nóg. Obawiałem się o żonę, a sam trząśłem się i płakałem jak dziecko.

Odszedł kapłan i przyjaciel. W kapłaństwie był 2 lata i 4 miesiące, w tym 2 lata był wikariuszem w Rajgrodzie. Przeżył 27 lat.

W kilka dni po śmierci ksiądz Tadeusz przyśnił mi się. Szedłem w górę wewnątrz wieży posiadającej drewniane stopnie spiralnie wznoszące się ku górze.

Na jednym z poziomów spotkałem go leżącego w śnieżnobiałej koszuli na szerokim tapczanie. Wskazał mi ręką abym położył się przy nim. Uczyniłem to i przez moment rozmawialiśmy, a potem wstałem i wstąpiłem na schody, którymi poszedłem dalej.

Kiedy kilka dni po tym śnie przechodziłem w Białymstoku obok katedry, poczułem potrzebę wejścia do środka. Zanim ukląknę, do uszu mych dobiegły słowa wygłaszane przed kapłana: "... Wichry i burze uderzą w dom twój, ale on się nie rozpadnie, bo jest zbudowany na skale".

Choroba minęła powoli, starsza córka wyzdrowiała, żona szczęśliwie urodziła drugą córkę, a dom został rozbudowany i zamieszkały przez moją rodzinę. W szufladach mego biurka leżą kolorowe obrazki prymitywne ks. Tadeusza Malinowskiego. Na odwrocie każdego z nich widnieje napis: "Jezu ufam Tobie".

JANUSZ SOBOLEWSKI

GWAŁT NA ORGANIZMIE

Alkohol wbrew temu, co wiele osób sądzi, wpływa negatywnie nie tylko na wątrobę. I tak w obwodowym układzie nerwowym powoduje zapalenie wielonerwowe, prowadzące do niedowładów i porażań. W autonomicznym układzie nerwowym wynikiem działania alkoholu może być neuropatia nerwu błędnego, którego uszkodzenie powoduje porażenie podniebienia miękkiego, gardła i krtani.

Z kolei najczęściej spotykane zmiany w układzie pokarmowym to przewlekłe stany zapalne błon śluzowych jamy ustnej, przełyku żołądka i dwunastnicy, zaburzenia perystaltyki jelit oraz upośledzone wchłanianie.

Większość alkoholu metabolizowana jest w wątrobie, która reaguje kolejno: stłuszczeniem, zapaleniem, zwłóknieniem i wreszcie marskością. Nieprawdą jest, że alkohol poprawia krążenie w naczyniach wieńcowych. Za to zwiększa skłonność do nadciśnienia.

U osób nadmiernie pijących często są spotykane przewlekłe zapalenia błony śluzowej tchawicy i oskrzeli, co prowadzi do zniszczenia rzęsek i gruczołów śluzowych. W konsekwencji następuje stopniowa utrata zdolności do usuwania z dróg oddechowych pyłków i bakterii.

Zagrożony jest także układ moczowy. Nadużywaniu alkoholu może towarzyszyć wzrost

stężenia kwasu moczowego we krwi, a związane są z tym objawy dny moczowej oraz odkładanie się złogów magnezu w drogach moczowych.

Alkohol atakuje również układ hormonalny, powodując nieprawidłowe wydzielanie testosteronu i luteotropiny oraz zmniejszenie ruchliwości plemników. U mężczyzn dochodzi nieraz do feminizacji, która się objawia m.in. powiększeniem gruczołów piersiowych i osłabieniem zarostu na twarzy. Natomiast u kobiet do zaniku jajników i maskulinizacji, co oznacza m. in. zarost na górnej wardze i gruby głos.

Zmiany skórne powstają pośrednio i są skutkiem działania alkoholu na przewód pokarmowy i wątrobę. Najbardziej widoczne są przebarwienia i pajęczkowate znamiona naczyniowe oraz przekrwienie twarzy z zapaleniem spojówek i obrzękami.

Alkohol powoduje też osłabienie systemu odpornościowego organizmu, co się wiąże ze zwiększeniem ryzyka zachorowania na nowotwory. U osób nadużywających występują powikłania psychiatryczne, jak ostre i przewlekłe psychozy alkoholowe, halucynozы i paranoja.

(na podstawie publikacji "Alkoholizm jako choroba" wydanej nakładem Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

We wrześniu ukazał się tomik poezji

Janusza Bernera pt.
"PEJZAŻ W LIŚCIU"

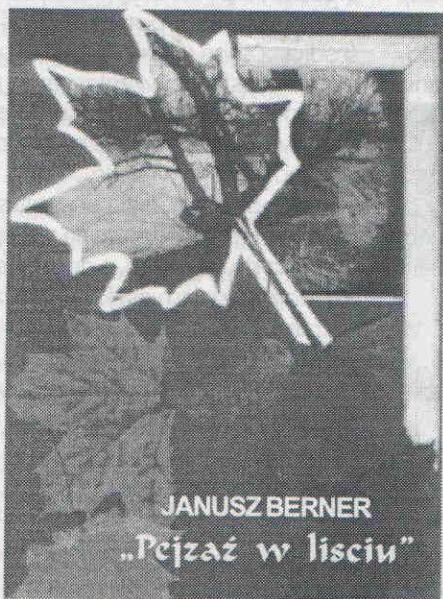
Wydany nakładem
**TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW
RAJGRODU**

115 stron w formacie zbliżonym do B-6

Już do nabycia w lokalu TMR

Zapraszamy

Cena – 4,00 zł

JANUSZ BERNER
„Pejzaż w liściu”

**Rysuję moje pejzaże w liściach
a na gałęziach drzew
oczy i gwiazdy
zawieszam**

**gwiazdy
szybują w krwi dziewczyny
oczy
w pyszczkach kwiatów zasypiają
liść z pejzażem wiśniowym
wrześniowym
odzyskuje w palcach
kolor krwi**

„RAJGRODZKIE ECHA” - PISMO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW RAJGRODU

Redaguje Zespół: Jan Tarnacki, Irena Czerwionka, Maria Fliszewska, Zygmunt Tarnacki, Janusz Sobolewski, Emilia Sobolewska

Stale współpracują: Józef Golubiewski (Piaseczno), Henryk Milewski (Augustów), ks. Stanisław Nowicki (Ostrów Mazowiecka), „Mitoman” (NN)

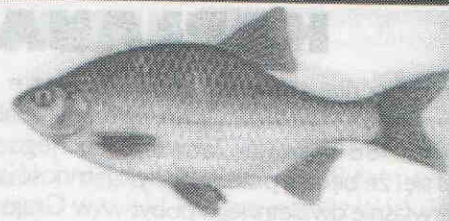
Foto: Janusz Karwowski i Krzysztof Mroziewski

Adres Redakcji: 19-206 Rajgród, ul. Warszawska 20, tel. (086) 72 17 28

Nr rach. bankowego: 8765 0007-374-27016-11 BS w Rajgrodzie

PISMO POWSTAJE PRZY WSPARCIU FINANSOWYM NADLEŚNICTWA RAJGRÓD ISSN 14279037

RYBY NASZYCH WÓD

WZDRĘGA; KRASNOPIÓRKA
(Scardinius erythrophthalmus)

Wzdrega z wyglądu bardzo przypomina płoć. Charakterystyczną różnicą jest występowanie u wzdregi pomiędzy płetwami piersiowymi a odbytową ostrego kilu pokrytego łuskami, podczas gdy brzuch płoci jest w tym miejscu zaokrąglony. Ponadto płetwa grzbietowa u wzdregi jest przesunięta bardziej do tyłu niż u płoci i jej przednią krawędź można połączyć linią pionową z tylną krawędzią płetw brzusznych. Wzdrega ma ciało bocznie spłaszczone, a jej mały, końcowy otwór gębowy skierowany jest skośnie ku górze. Ubarwienie grzbietu jest niebieskozielone, a boków i brzucha srebrzystobiałe. Płetwy grzbietowa i piersiowe są szare z czerwonym odcieniem. Pozostałe płetwy są jaskrawoczerwone. Tęczęwka ma barwę żółtą lub pomarańczową, w odróżnieniu od tęczęwki płoci, u której jest ona wyraźnie czerwona. Wzdrega zwykle osiąga 25-30 cm długości i ok. 250 g wagi, czasami mierzy do 40 cm i waży 1 kg.

Wzdrega występuje w całej Europie z wyjątkiem Półwyspu Iberyjskiego, Szkocji, północnych części Skandynawii, Krymu i południowej Grecji. Podgatunek S. E. Scardafa żyje w środkowych i południowych Włoszech, północnej Dalmacji i w dorzeczu rzek Wardar, Struma, Mesta i Marica w Bułgarii i Jugosławii. Wzdrega zasiedla silnie zarosnięte wody stojące i wolnopłynące. Przebywa w małych stadach, często przy powierzchni wody i w pobliżu dna. Tarło odbywa w maju i czerwcu i jest typową rybą fitofilną. Młode osobniki żywią się planktonem, a po osiągnięciu długości ok. 7 cm ich pokarm stanowią głównie rośliny wodne. Znaczenie gospodarcze wzdregi jest nieznaczące.

W cieplicach w pobliżu miasta Oradea, w półn.-zach. Rumunii, żyje mała, nie przekraczająca 9 cm długości rybka, uważana przez niektórych za podgatunek wzdregi, a przez innych za odrębny gatunek, Scardinius rakovitzai Muller. Źródła te mają temperaturę 38–40°C i w ciągu stuleci ryba ta tak się przystosowała do tych warunków, że w wodzie o temperaturze niższej niż 20°C ginie. Tarło odbywa w wieku jednego roku lub najwyżej dwóch lat, od końca lutego do połowy marca i wkrótce po nim ginie. Kształtem i ubarwieniem różni się od wzdregi żyjącej w normalnych wodach. Ma niskie, bardziej krępe ciało i dłuższą głowę. Ubarwienie grzbietu jest zielone, boków złociste, a brzucha jasnożółte.

Na południu Grecji występuje inny gatunek, S. Graecus Stephanidis. Ryba ta ma długie, bocznie spłaszczone ciało i wgłębienie na głowie. Osiąga długość 40 cm. Podobnie jak wzdrega żyje w stadach i odżywia się głównie skorupiakami, larwami owadów i owadami, zjada także rośliny wodne.

Ma małe i tylko lokalne znaczenie gospodarcze.

W Rajgrodzie i okolicy wzdrega nazywana jest zdranią lub zdranką.

Na podstawie: Ryby słodkowodne. Przewodnik.